

Geschiedenis:

Uitsluiting en vervolging

Derde Rijk tot 1939

De nazi's beschouwden de Joden als een ras dat een bedreiging vormde voor het Duitse volk. Joden moesten uit 'rassenhygiënische' overwegingen worden uitgesloten van deelname aan het maatschappelijke verkeer. Homoseksuelen, Sinti, Roma en geestelijk of lichamelijk gehandicapten werden evenmin geaccepteerd. Met steeds nieuwe maatregelen werden zij buiten de samenleving geplaatst.

In 1933 woonden in Duitsland ongeveer een half miljoen Joden, minder dan 1 procent van de bevolking. Hitler zag hen als de belangrijkste bedreiging voor de Duitsers: zij zouden zelfs in belangrijke mate bijgedragen hebben aan het verlies van de Eerste Wereldoorlog.

In 'Mein Kampf' schreef hij al uitgebreid over de 'joods-bolsjewistische samenzwering' en over de bedreiging die vooral gemengde huwelijken vormden voor de 'zuiverheid' van het Duitse ras. Na de machtsovername in 1933 bleek dat het menens was. Zo werd op 1 april 1933 een algemene *Juden-Boycott* afgekondigd tegen Joodse winkeliers. Kort daarna werden alle Joodse ambtenaren ontslagen. In 1935 werden de Neurenberger wetten uitgevaardigd waarin was bepaald dat Joden niet meer met personen van Duits bloed mochten trouwen. Joden werden gedegradeerd tot tweederangsburgers en buiten de 'volksgemeenschap' geplaatst.

De Jodenhaat bereikte een voorlopig dieptepunt tijdens de *Kristallnacht* van 9 november 1938, een door de nazi's geregisseerde pogrom waarin opgehitste massa's in heel Duitsland joodse huizen, winkels en synagogen aanvielen en vernielden. Zo'n 26 duizend Joden werden opgepakt en in concentratiekampen gezet en tientallen Joden werden vermoord. Aanleiding voor het door de nazi's georganiseerde geweld was een aanslag van een zeventienjarige Joodse jongen op een Duitse diplomaat in Parijs.

In Duitsland spreekt men niet meer van *Reichskristallnacht* maar van de *Reichspogromnacht* of de *Novemberpogrome*, omdat de eerste term afkomstig is van de nazi's zelf en de andere begrippen de lading beter dekken. Veel Joden

probeerden Duitsland te ontvluchten. Dat was niet eenvoudig: de meeste Europese staten, waaronder ook Nederland, lieten maar een beperkt aantal Joodse vluchtelingen toe.

Euthanasieprogramma

Niet alleen de Joden waren slachtoffer van de nazi's. Ook Sinti, Roma, homoseksuelen en gehandicapten werden gediscrimineerd, vervolgd en gedood. Om het 'Duitse ras te beschermen tegen onzuivere elementen' begonnen de nazi's al in 1933 met gedwongen sterilisaties.

In 1939, na de inval in Polen, werd een omvangrijk 'euthanasieprogramma' ontwikkeld, na de oorlog ook Aktion T4 genoemd, naar de Berlijnse villa in de Tiergartenstrasse 4, van waaruit het programma werd gecoördineerd. Het zou een grimmige voorbode blijken van de Shoah (Hebreeuws: 'totale uitroeiing').

Nadat eerst vooral geestelijk en lichamelijk gehandicapte jonge kinderen door injecties, medicijnen, uithongering en de kogel werden vermoord, werden tussen januari 1940 en september 1941 tienduizenden volwassen gehandicapten, ongeneeslijk zieken en psychiatrische patiënten vergast door koolmonoxide.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/64/uitsluiting-en-vervolging>